

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу

(*назва факультету*)

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

Курс за вибором з лінгвістики
«Німецька мова в галузі інформаційно-комунікативних технологій»

для студентів

галузь знань

Гуманітарні науки

спеціальність

035 Філологія

спеціалізація

Німецька мова в галузі інформаційно-комунікативних технологій

освітній рівень

другий (магістерський) рівень

освітньо-професійна програма

Сучасні філологічні студії (німецька мова і друга іноземна): лінгвістика та перекладознавство

статус дисципліни

вибіркова

Форма навчання **денна**

Навчальний рік **2022–2023**

Семестр **I**

Кількість кредитів ЄКТС **3**

Мова навчання **німецька**

Форма підсумкового контролю:
залік

КИЇВ – 2022

1. Анотація навчальної дисципліни. В основі курсу за вибором є розуміння того, що в сучасних умовах практично неможливо заперечити факт комп'ютеризації різних сфер знань. Тому кожному користувачу комп'ютера, а особливо спеціалістам перекладачам (як власне кажучи викладачам), необхідно ознайомитися з поняттями, які виникають при взаємодії інформаційних технологій з іншими галузями техніки та науки. В цьому випадку важливим є знання використання комп'ютерних термінів та особливості їх перекладу. Перехід до інформаційного суспільства викликає перебудову соціально-культурної реальності і не може не торкнутися всіх суспільних утворень, зокрема й мови. Вибіркова дисципліна знайомить студентів із новими явищами, породженими функціонуванням мови в соціальних мережах та на соціально-медійних платформах, які змінюють уявлення про загальні властивості мови. Розглядаються такі теми як поняття комунікаційні технології, мова соціальних мереж, інтернет-комунікація, мовний стиль та мовна варіація в соціальних мережах, методологія корпусного аналізу комунікації в соціальних мережах, а також орфографічні, лексичні, граматичні та стилістичні особливості комунікації за допомогою SMS, E-Mail, WhatsApp, Twitter, Facebook, а також у чатах та на форумах.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) – **3 кредитів ЄКТС;**

90 год., у тому числі:

лекції – не передбачено

семінарські заняття – не передбачено

практичні заняття – **30 год.**

консультації – не передбачено

самостійна робота – **60 год.**

3. Мета вивчення дисципліни полягає в:

- ознайомленні студентів з поняттями лінгвістики в галузі інформаційно-комунікативних технологій, мови соціальних мереж;
- інформуванні студентів про вплив мови соціальних мереж на сучасну німецьку мову;
- ознайомленні студентів з методикою корпусного аналізу комунікації в соціальних мережах;
- ознайомленні студентів з орфографічними, морфологічними, лексико-семантичними, синтаксичними змінами в умовах функціонування літературної німецької мови в електронному середовищі;
- виробленні у студентів умінь аналізувати тенденції сучасної лінгвістики, визначати перспективні напрямки та визначати орфографічні, лексичні, граматичні та стилістичні особливості комунікації за допомогою SMS, E-Mail, WhatsApp, Twitter, Facebook, а також у чатах та на форумах.

4. Перелік практичних дисциплін

1 семестр

1. Мова сфери інформаційних технологій
2. Мова соціальних мереж
3. Мовний стиль та мовна варіація в соціальних мережах

4. Англійські скорочення в соціальних мережах
5. Комп'ютерні терміни в німецькій мові та їх переклад на українську
6. Орфографічні особливості комунікації у галузі інформаційно-комунікативних технологій
7. Лексичні особливості комунікації у галузі інформаційно-комунікативних технологій
8. Граматичні особливості комунікації у галузі інформаційно-комунікативних технологій
9. Мовні ознаки SMS-комунікації
10. Інтернет як лінгвістичний корпус
11. Лінгвістичні аспекти Twitter-комунікації
12. Лінгвістичні аспекти E-Mail-комунікації
13. Мовні ознаки WhatsApp-комунікації
14. Лінгвістичні аспекти комунікації у Facebook
15. МКР

5. Система оцінювання курсу.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента (на практичному занятті)

Активна участь у роботі практичного заняття як індивідуально, так і в групі, підготовлене / не підготовлене мовлення, повідомлення, презентація, ситуативний виступ, які відповідають змісту практичного заняття, цікавий лінгвостилістичний аналіз, участь в обговоренні інших виступів, правильно виконані практичні завдання.	"відмінно".
Участь у роботі практичного заняття як індивідуально, так і в групі, підготовлене / не підготовлене мовлення, ситуативний виступ, презентація, не повний лінгвостилістичний аналіз, переважно правильно виконані практичні завдання.	"добре"
Пасивна участь у роботі практичного заняття переважно у групі, інформаційне повідомлення чи коментар демонструють початковий рівень опрацювання теми, некоректне виконання практичних завдань.	"задовільно"
Пасивна участь у роботі практичного заняття, виступ, презентація не підготовлені взагалі, відсутність навичків лінгвостилістичного аналізу, неправильне виконання практичного завдання.	"незадовільно"
Неявка на практичні заняття	"0"

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

студент чітко розуміє зміст завдання і вільно володіє знаннями стилістичних явищ; лінгвостилістичний аналіз дібраного тексту викладає творчо, глибоко, послідовно висловлює власну думку; правильно застосовує знання із суміжних дисциплін для вирішення	"відмінно"
---	------------

практичних завдань чи проблем; дослідницьке завдання має правильне вирішення; повністю розкрито зміст теми; виконання практичної частини завдання відповідає теоретичним висновкам. Припускається 2-3 неточності, які не впливають на загальний зміст роботи.	
студент правильно розкриває основний зміст роботи та умов завдання; оперує необхідними стилістичними явищами; лінгвостилістичний аналіз дібраного тексту викладає ґрунтовно, послідовно; демонструє достатньо глибокий аналіз мовознавчого матеріалу. У роботі можливі 1-2 неточності у використанні стилістичних явищ, неістотні помилки у висновках, узагальненнях, які не впливають на конкретний зміст.	"добре"
студент загалом правильно викладає зміст питання, але не завжди послідовно; виявляє труднощі в лінгвостилістичному аналізі дібраного тексту; не використовує знань із суміжних дисциплін; помиляється у вживанні стилістичних явищ; робить поверхові висновки.	"задовільно"
студент не зміг зробити лінгвостилістичний аналіз дібраного тексту, не вживає стилістичні явища; робить грубі помилки в кінцевих висновках.	"незадовільно"
Невиконання самостійного завдання	"0"

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи

Повна і правильна відповідь на теоретичне запитання та виконані на 90% практичні завдання	"відмінно"	50 балів
Правильна відповідь на теоретичне запитання з несуттєвими помилками та виконані на 75% практичні завдання	"добре"	40 балів
Достатня відповідь на теоретичне запитання з 2-3 помилками та виконані на 60% практичні завдання	"задовільно"	30 балів
Поверхнева відповідь на теоретичне запитання та виконані менш ніж на 60% практичні завдання	"незадовільно"	20 балів
Неявка на МКР		0 балів

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів Оцінювання першого завдання

Вимоги до першого завдання усної частини відповіді:

Зміст відповіді:

- повне розуміння змісту тексту;
- його адекватний та логічний переказ у стислій формі;
- правильний переклад вказаного уривку (за бажанням екзаменатора);
- логічна побудова відповіді;
- дотримання необхідних міжфразових зв'язків;
- логічні відповіді на запитання, поставлені екзаменаторами стосовно змісту тексту;
- висловлення власної точки зору та особистої оцінки прочитаного;
- змістовний та детальний аналіз лінгвістичних особливостей тексту;
- смислова та комунікативна інтерпретація його основної ідеї.

Форма відповіді:

- правильне фонетичне оформлення мовлення;
- вільне володіння навичками монологічного та діалогічного мовлення;
- широка варіативність лексичних, граматичних структур і доцільність їх використання.

<p>А – відмінно (90-100 балів): 100-95% правильно виконаних завдань.</p>	<p>Невиконання однієї незначної вимоги до змісту чи однієї незначної вимоги до форми; допускається до 3 незначних помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.</p>
<p>В – добре (82-89 балів): 94-76 % правильно виконаних завдань.</p>	<p>Невиконання однієї незначної вимоги до змісту чи однієї незначної вимоги до форми; допускається до 5 незначних помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.</p>
<p>С – добре (74-81 бали): 80-75 % правильно виконаних завдань.</p>	<p>Невиконання однієї істотної вимоги до змісту та/чи однієї істотної вимоги до форми; допускається до 6-9 помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.</p>
<p>Д – задовільно (64 -73 бали): 74-51 % правильно виконаних завдань.</p>	<p>Невиконання до двох/трьох вимог до змісту та/чи двох/трьох вимог до форми; допускається до 10 помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.</p>
<p>Е – достатньо (60-63 бали): 50-40 % правильно виконаних завдань.</p>	<p>Невиконання більше трьох вимог до змісту та/чи більше трьох вимог до форми. Наявність у відповіді студента більше 10 помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.</p>

FX – незадовільно (35-59 балів): менше 40 % правильно виконаних завдань.	Невиконання всіх вимог до змісту та до форми. Наявність у відповіді студента більше 15 помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.
---	--

Оцінювання другого завдання

A - відмінно (90-100 балів)	Повна відповідність мовлення визначеним вище критеріям. Різноманітність мовленнєвих моделей, що використовуються, та лексична варіативність мовлення, чітке, логічне послідовне обґрунтування думок; багатство словникового запасу, вдале використання мовних засобів, інтонації. Самостійне проведення дискусії за темою, дотримання відповідної структури діалогу, уміння переконувати, аргументувати та обґрунтовувати свої думки, добираючи відповідні мовні засоби. Допускається 1-2 помилки лексико-граматичного та фонетичного характеру. Темп мовлення – природний – 200–250 слів за хвилину.
B – добре (82-89 балів)	Самостійна побудова достатньо повного висловлювання, що розкриває основну думку. Логічне і послідовне обґрунтування думок. Іноді трапляються такі недоліки, як відсутність аргументації. Участь у дискусії, достатньо широкий словниковий запас, достатній рівень вправності і культури мовлення, але не завжди повна аргументованість відповідей. Допускається 3–4 помилки лексико-граматичного та фонетичного характеру. Темп мовлення – уповільнений – 125–175 слів за хвилину.
C – добре (74-81 бали)	Самостійна побудова достатньо повного висловлювання, що розкриває основну думку. Логічне і послідовне обґрунтування думок. Іноді трапляються такі недоліки, як відсутність аргументації. Участь у дискусії, достатньо широкий словниковий запас, достатній рівень вправності і культури мовлення, але не завжди повна аргументованість відповідей. Допускається 5–6 помилок лексико-граматичного та фонетичного характеру. Темп мовлення – уповільнений – 125–175 слів за хвилину.
D – задовільно (64 -73 бали)	Побудова висловлювання на репродуктивному рівні. Тема загалом розкрита, мовлення зв'язне, але висловлювання характеризується недоліками: основна думка не висвітлена, відсутність аналізу й висновків. Під час обговорення або дискусії відповіді на поставлені запитання неповні, помилки у мовному оформленні реплік, недосконале володіння умінням аргументувати висловлене. Допускається 7–8 помилок лексико-граматичного та фонетичного характеру. Темп мовлення – повільний – 75–100 слів за хвилину.
E – достатньо (60 - 63 бали)	Побудова висловлювання на репродуктивному рівні. Тема загалом розкрита, мовлення зв'язне, але висловлювання характеризується

	недоліками: основна думка не висвітлена, відсутність аналізу й висновків. Під час обговорення або дискусії відповіді на поставлені запитання неповні, помилки у мовному оформленні реплік, недосконале володіння умінням аргументувати висловлене. Допускається 9–10 помилок лексико-граматичного та фонетичного характеру. Темп мовлення – повільний – 70–90 слів за хвилину.
FX – незадовільно (35 - 59 балів)	Побудова висловлювання, яке не є завершеним текстом, відсутня логічна послідовність викладу та висновки, відсутність у висловлюваннях основної думки. Відсутність розгорнутих відповідей, невміння доводити власну думку, пасивність у дискусії, невміння ставити питання доповідачам, обмежений словниковий запас. Допущено тільше 10 помилок лексико-граматичного та фонетичного характеру. Темп мовлення – повільний – 70 слів за хвилину.

6. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Горошко О.І. (2014). Інтернет-комунікація як Signum Temporis інформаційно комунікативного суспільства. *Соціальні комунікації: колективна монографія. Прикладні соціально-комунікаційні технології*. К.: КНУКіМ (С. 5–68).
2. Данилюк Д. (2020). Тренди комунікацій у соцмережах — дослідження MOON studio. Електронний ресурс: <https://bazilik.media/trendy-komunikatsij-u-sotsmerezhakh-doslidzhennia-moon-studio/>
3. Компанцева Л.Ф. (2008). *Интернет-лингвистика: когнитивно-прагматический и лингвокультурологический подходы*. Луганск: Знание.
4. Albert, G. (2013). *Innovative Schriftlichkeit in digitalen Texten. Syntaktische Variation und stilistische Differenzierung in Chat und Forum*. Berlin: Akademie-Verlag.
5. Baron, N.S. (2008). *Always On. Language in an Online and Mobile World*. Oxford/New York: Oxford University Press.
6. Reißwenger, M. (2000). *Kommunikation in virtuellen Welten: Sprache, Text und Wirklichkeit*. Stuttgart: ibidem.
7. Dürscheid, Ch. (2004). Netzsprache – ein neuer Mythos? *Internetbasierte Kommunikation (Osnabrücker Beiträge zur Sprachtheorie 68)* (S.141–157).
8. Dürscheid, Ch; Frick, K. (2016). *Schreiben digital: Wie das Internet unsere Alltagskommunikation verändert*. Stuttgart: Alfred Kröner.
9. Koch, P.; Oesterreicher, W. (2007). Schriftlichkeit und kommunikative Distanz. *Zeitschrift für germanistische Linguistik* 35 (3) (S. 346–375).
10. Luckhardt, K. (2009). *Stilanalysen zur Chat-Kommunikation. Eine korpusgestützte Untersuchung am Beispiel eines medialen Chats*. Diss., TU Dortmund. Digitale Ressource: <http://hdl.handle.net/2003/26055>.
11. Marx, K.; Weidacher, G. (2014). *Internetlinguistik. Ein Lehr- und Arbeitsbuch*. Tübingen: narr.
12. Storrer, A. (2013a). Sprachstil und Sprachvariation in sozialen Netzwerken. *Die Dynamik sozialer und sprachlicher Netzwerke. Konzepte, Methoden und empirische Untersuchungen an Beispielen des WWW*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften (S. 331–366).

Додаткова:

13. Горошко Е.И. (2006). Интернет-коммуникация: проблема жанра. *Жанры и типы текста в научном и медийном дискурсе: межвуз. сб. науч. тр.* Вып. 4 (С. 165–175).
14. Добросклонская Т.Г. (2008). *Медиалингвистика. Системный подход к изучению языка СМИ: учебное пособие.* Москва: Флинта.
15. Комп'ютерна термінологія в німецькій мові. Інтернет-ресурс: www.languagelifeshool.com
16. Androutsopoulos, J. (2007). Neue Medien – neue Schriftlichkeit? *Mitteilungen des Deutschen Germanistenverbandes 1/07* (S. 72–97).
17. Beutner, Y. (2002). *E-Mail-Kommunikation. Eine Analyse.* Stuttgart: ibidem.
18. Crystal, D. (2001). *Language and the Internet.* Cambridge: University Press.
19. Crystal, D. (2011). *Internet Linguistics: A Student Guide.* London/New York: Routledge.
20. Dürscheid, Ch. (2002). E-Mail und SMS – ein Vergleich. *Kommunikationsform Email.* Tübingen: Stauffenberg Verlag (S. 93–114). Digitale Ressource: <http://www.mediensprache.net/de/aktionen/2001/workshop/downloads/duerscheid/duerscheid.pdf>.
21. Flynn, N.; Flynn, T. (1998). *Professionelle E-Mails. Schreiben, Texten, Gestalten und Verwalten.* Wien: Ueberreuter.
22. Global Control And Censorship Sicherheit im Netz. Digitale Ressource: <https://www.goethe.de/ins/pl/de/kul/dos/glo.html>
23. Kessler, F. (2008). Instant Messaging. Eine neue interpersonale Kommunikationsform. *Networx* Nr. 52. Digitale Ressource: <http://www.mediensprache.net/networx/networx52.pdf>.
24. Quasthoff, M.U. (1997). Kommunikative Normen im Entstehen: Beobachtungen zu Kontextualisierungsprozessen in elektronischer Kommunikation. *Sprachwandel durch Computer* (S. 23–50).
25. Storrer, A. (2001). Sprachliche Besonderheiten getippter Gespräche. Sprecherwechsel und sprachliches Zeigen in der Chat-Kommunikation. *Chat-Kommunikation. Sprache, Interaktion, Sozialität & Identität in synchroner computervermittelter Kommunikation. Perspektiven auf ein interdisziplinäres Forschungsfeld.* Stuttgart: ibidem (S. 3–24).
26. Storrer A. (2013) *Sprachstil und Sprachvariation in sozialen Netzwerken.* In: Frank-Job B., Mehler A., Sutter T. (eds) *Die Dynamik sozialer und sprachlicher Netzwerke.* Springer VS, Wiesbaden.

Довідники та лексикографічні джерела:

27. Schlobinski, P.; Siever, T. (Hg., 2018): *Sprachliche Kommunikation in der digitalen Welt. Eine repräsentative Umfrage, durchgeführt von forsa. Networx 80.* Digitale Ressource: <https://www.mediensprache.net/de/networx/networx-80.aspx>.
28. Das digitale Wörterbuch der deutschen Sprache. Digitale Ressource: <http://www.dwds.de>.
29. Manheimer Korpus der deutschen Sprache (das Institut für Deutsche Sprache). Digitale Ressource: <https://cosmas2.ids-mannheim.de/cosmas2-web>.
30. WHAT'S UP, DEUTSCHLAND? Homepage. Digitale Ressource: <http://www.whatsup-deutschland.de>.
31. WHAT'S UP, SWITZERLAND? Homepage. Digitale Ressource: <http://www.whatsup-switzerland.ch>.